

Beslutningsforslag nr. **B 102**

Folketinget 2013-14

Fremsat den 8. april 2014 af Charlotte Dyremose (KF), Tom Behnke (KF), Lene Espersen (KF), Mike Legarth (KF) og Mai Mercado (KF)

Forslag til folketingsbeslutning

om økonomisk hjælp til særlig trængte grundejere i forbindelse med kommunalt påbud om kloakforbedringer og kloaktilslutning

Folketinget pålægger regeringen at fremsætte et lovforslag, som sikrer borgerne krav på et rimeligt varsel og i visse situationer økonomisk hjælp, når der skal laves nye kloaksystemer, som har store økonomiske konsekvenser for den enkelte grundejer.

Bemærkninger til forslaget

EU's vandrammedirektiv og de kommende vandplaner betyder, at mange vandløb og søer i Danmark ikke lever op til de miljømål, der er fastsat efter vandrammedirektivet. Forurening fra enkeltejendomme lokalt giver et betydeligt bidrag til forureningen af disse vandområder. Derfor vurderer Miljøministeriet og Ministeriet for By, Bolig- og Landdistrikter, at der er behov for en øget rensning af spildevandet i det åbne land, som oprindeligt besluttet af Folketinget i 1997¹.

Indsatsen har ikke været gennemført i den forventede takt, og der kan nu konstateres et betydeligt efterslæb. Dels er der ejendomme, som slet ikke er tilsluttet kloaknettet, dels er flere kommuner først nu gået i gang med at separere regnvand og spildevand i kloaknettet, hvilket også involverer den enkelte grundejer, der skal have sin kloak delt op i to.

Regeringen har derfor i vandplanerne fastsat, at der inden udgangen af 2015 skal gennemføres en indsats over for ca. 38.000 ejendomme (46.000 ejendomme, hvis anden og tredje vandplanperiode regnes med)¹.

For den enkelte grundejer kan kommunens påbud om forbedrede kloakløsninger betyde store engangsudgifter, for så vidt angår den del, der berører grundejerens egen grund. Grundejerens samlede udgifter i form af anlægsudgifter og tilslutningsbidrag til kloaknettet vil typisk ligge på 50.000-80.000 kr. Heraf udgør tilslutningsbidraget ca. 35.000 kr. (inkl. moms).

Miljøministeriet og Ministeriet for By, Bolig- og Landdistrikter vurderer, at der på landsplan er ca. 5 pct. af ejerne af de 38.000-46.000 berørte ejendomme, som har en stærkt begrænset eller decideret manglende betalingsevne. Det drejer sig således om ca. 1.900-2.300 husstande på landsplan².

Tilslutningspligten

Tilslutningspligten for den enkelte grundejer og reguleringen af bidraget er fastsat i miljøbeskyttelsesloven 1991. Af § 28, stk. 4, fremgår, at hvis kommunalbestyrelsen i spildevandsplanen har truffet beslutning om kloakering af et område, er der tilslutningspligt, når kommunen har ført stik frem til skellet¹.

Såfremt en grundejer ikke overholder kommunens påbud om tilslutning til kloaksystemet eller på anden vis ikke foretager de fornødne forbedringer af den pågældende kloakløsning på grunden, kan det give bøder a 5.000 kr. og efterfølgende dagbøder a 2.500 kr. pr. måned og en politianmeldelse³. Der er eksempler på, at manglende betaling i sidste ende har ført til fængselsstraf⁴.

Eksisterende muligheder for henstand og afdrag

For så vidt angår hjælp til de berørte grundejeres finansiering af udgifterne til forbedret spildevandsrensning, findes der i dag forskellige muligheder. Det drejer sig i regi af Miljøministeriet om følgende:

- Henstand med betaling af tilslutningsbidrag. Ifølge disse regler kan der være mulighed for at få henstand fra spil-

devandsselskabet med betaling af tilslutningsbidraget på de 35.000 kr. f.eks. ved at fastlægge en afdragsordning (hvis tilslutningsbidraget afvikles over f.eks. 5 år, svarer det til 7.000 kr. pr. år). Henstandsordningen kan for pensionister, førtidspensionister og efterlønsmodtagere i visse tilfælde kombineres med indefrysning af anlægsudgifter, jf. nedenfor. Men henstanden er frivillig for spildevandsselskaberne, og dermed varierer vilkårene fra selskab til selskab, ligesom henstandsmuligheden generelt kun gælder tilslutningsbidraget og ikke anlægsudgifter for grundejerens forbundet med tilslutningen.

- Henstand fra vandselskaberne med betaling af tilslutningsbidrag via kommunale ejerbeføjelser. Kommunerne kan – via deres aktionærbeføjelser på vandselskabernes generalforsamlinger – fastsætte vedtægter, der pålægger vandselskabet en henstandspligt over for økonomisk trængte grundejere, »når særlige betingelser er opfyldt«.

Endelig eksisterer der i regi af Økonomi- og Indenrigsministeriet følgende mulighed:

- Kommunalt lån til betaling af tilslutningsbidraget for pensionister, førtidspensionister og efterlønsmodtagere (indefrysningsordning), hvis de har friværdi i den ejendom, der skal kloakeres⁵. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at låneordningen ud over tilslutningsudgifter (tilslutningsbidrag) også omfatter vej- og kloakudgifter og lign., der påhviler ejendommene, således også anlægsudgifter.

Således eksisterer der allerede forskellige muligheder for spildevandsselskaberne for at yde henstand og etablere afdragsordninger til økonomisk trængte boligejere, der får påbud om tilslutning til nyt kloaksystem eller andre kloakeringsforbedringer. Problemet er grundlæggende, at der alene er tale om en mulighed for selskaberne, som de kan vælge at udnytte, men ikke har pligt til. Dertil kommer, at alle husejere ikke er omfattet, og at ordningen ikke dækker samtlige omkostninger.

Elementer i det nye lovforslag

Med beslutningsforslaget pålægges regeringen at sikre grundejerne et rimeligt varsel, når større investeringer i kloakering skal foretages, og en mulighed for økonomisk hjælp, hvis investeringen har store økonomiske konsekvenser for grundejeren.

En mulighed kan være, at der indføres en obligatorisk henstands- eller afdragsmulighed for grundejerne eller en kombination af varsling og henstands-/afdragsordning.

Alle borgere bør have krav på minimum 5 år til at finde de økonomiske midler til en tilslutning til nyt kloaknet. Dette kan klares med et 5-årigt varsel til borgerne. Men i situationer, hvor det ikke er muligt, må der laves andre ordninger.

Ordningen kan f.eks. administreres af vandselskabet eller kommunen og skal give borgeren mulighed for at låne pengene til såvel anlægsudgifter som tilslutningsbidrag og beta-

le dem tilbage over en 5 eller 10-årig periode (i særlige tilfælde måske helt op til 20 år). En sådan ordning vil sikre, at spildevandsselskaberne kan gennemføre de nødvendige kloakforbedringer, samtidig med at den enkelte grundejer om nødvendigt sikres en økonomisk løsning⁶.

I loven skal defineres en række sociale kriterier (f.eks. husstandsindtægt, gæld m.v.), der kan lægges til grund, når der skal træffes beslutning om økonomisk hjælp. På den måde sikres, at de, der har brug for hjælp, får den, uden at der bliver tale om en favorabel låneordning for de mange. For at sikre det enkelte vandselskab i økonomisk belastede områ-

der mod særlig store udgifter til henstand eller afdragsordninger kan staten garantere for de nødvendige lån. Alternativt skal der findes en anden kompensationsmulighed, så vandselskaberne ikke belastes med store låneudgifter.

Forslaget vil sikre grundejere mod, at de med kort varsel pålægges store økonomiske udgifter til kloakforbedringer, som de ikke har mulighed for at betale, og dermed eventuelt kriminaliseres. Forslaget vil dermed styrke borgernes retssikkerhed.

Loven bør træde i kraft senest den 1. januar 2015.

- ¹ Miljøministeriet, Naturstyrelsen og Ministeriet for By-, Bolig- og Landdistrikter: Undersøgelse af hjælpemuligheder for grundejere ved spildevandsrensning i det åbne land. Miljøudvalget (2012-13) alm. del – bilag 115.
- ² DR har sat fokus på problemstillingen i flere artikler hhv. 13. januar 2013 »Dyr kloak-regning vil tvinge tusindvis på gaden« og 5. februar 2014 »Husejere sender penge direkte i afløbet«.
- ³ Miljøministeriet, Naturstyrelsen og Ministeriet for By-, Bolig- og Landdistrikter: Undersøgelse af hjælpemuligheder for grundejere ved spildevandsrensning i det åbne land. Miljøudvalget (2012-13) alm. del – bilag 115.
- ⁴ Jf. dr.dk. (16. januar 2014): »»Kloakforbryder« i fængsel for ubetalte dagbøder« og Børsen.dk (14. januar 2013): »Tvangskloakering kan tvinge tusindvis af husejere på gaden.«
- ⁵ Jf. lovbekendtgørelse nr. 1007 af 26. oktober 2009 om lån til betaling af ejendomsskatter.
- ⁶ De rentekomkostninger, som vandselskabet eller kommunen måtte få som følge af den enkelte henstand, kan f.eks. indregnes i henstandsordningen for den pågældende grundejer, så udgifterne ikke spredes ud på andre borgere.

Skriftlig fremsættelse

Charlotte Dyremose (KF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om økonomisk hjælp til særlig trængte boligejere i forbindelse med kommunalt påbud om kloakforbedringer og kloaktilslutning.

(Beslutningsforslag nr. B 102)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.